

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2011.5.11.
COM(2011) 254 végleges

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

Jelentés a 2007–2013 közötti időszakra vonatkozó Daphne III program időközi értékeléséről

TARTALOMJEGYZÉK

1.	Bevezetés.....	3
2.	A PROGRAM VÉGREHAJTÁSA	4
2.1.	A Daphne program áttekintése	4
2.2.	A Daphne program végrehajtása	5
3.	AZ IDŐKÖZI ÉRTÉKELÉS FŐ MEGÁLLAPÍTÁSAI	6
3.1.	Relevancia	6
3.2.	Eredményesség.....	8
3.3.	Hatékonyság	9
3.4.	Fenntarthatóság	10
4.	AJÁNLÁSOK ÉS KÖVETKEZTETÉSEK	11
4.1.	Az uniós szakpolitikai prioritások központi szerepének erősítése	11
4.2.	A projekteredmények jobb terjesztése és fenntarthatósága.....	12
4.3.	A Daphne programban való kiegyensúlyozott részvétel.....	12
4.4.	A Daphne program hatékonyabb igazgatása.....	13
4.5.	Következtetések	13

1. BEVEZETÉS

A Daphne III program ezen időközi értékelése arra irányul, hogy áttekintse a program által eddig megvalósított eredményeket, valamint a program végrehajtásának kvalitatív és kvantitatív vonatkozásait. Azon kötelezettséget, amelynek értelmében ezt az értékelést be kell nyújtani az Európai Parlament és a Tanács számára, a Daphne III program jogalapját képező határozat¹ 15. cikke fogalmazza meg.

A program értékelését a Bizottság végezte, független külső értékelő közreműködésével². Az értékelés a program által eddig megvalósított eredményekre, valamint a Daphne III végrehajtásának kvalitatív és kvantitatív vonatkozásaira összpontosított³.

A Bizottság mélyreható elemzést végzett a Daphne II program erősségeiről és gyenge pontjairól a következő kérdések tekintetében:

- 1) Hogyan javítható a végrehajtás a jelenlegi program hátralevő részében? valamint
- 2) Az „utódprogram” tervezésekor miképpen javítható a program kialakítása?

Az értékelés közelebbről a következőket vizsgálta:

- 1) a program céljainak és megközelítésének relevanciáját, ideértve azt, hogy a célkitűzések összhangban állnak-e a célcsoport szükségleteivel és problémáival, a prioritások reagálnak-e a szakpolitikai fejleményekre, valamint nyújt-e a program uniós hozzáadott értéket és lehetővé tesz-e más programokkal való szinergiákat;
- 2) A program eredményességét, értve ezalatt azt, hogy a program mennyiben bizonyult sikeresnek célkitűzéseinek megvalósításában és a határokon átnyúló partnerségek létrehozása terén, továbbá milyen tényezők befolyásolják az előrehaladást;
- 3) A program hatékonyságát, értve ezalatt azt, hogy a Bizottság és a finanszírozásban részesülő szervezetek a lehető legjobban használták-e ki a rendelkezésükre álló – pénzügyi, emberi, technikai – erőforrásokat a programok és a tevékenységek megvalósítása és az eredmények elérése érdekében.

A jelentés bemutatja az értékelés fő megállapításait, következtetéseit és a Daphne III program végrehajtásának hátralevő időszakára vonatkozó ajánlásait.

---

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2007. június 20-i 779/2007/EK határozata, HL L 173., 2007.7.3., 19. o.

² A tanulmányt a European Policy Evaluation Consortium készítette.

³ A független értékelő által készített felmérés a következő elemekből állt: másodelemzés, a Daphne programért és más kapcsolódó programokért felelős bizottsági tisztviselőkkel készített interjúk, online felmérés a támogatások kedvezményezettjeiről, valamint esettanulmányok egyes kiválasztott projektekről.

2. A PROGRAM VÉGREHAJTÁSA

2.1. A Daphne program áttekintése

A 2007–2013 közötti időszakra vonatkozóan „a gyermekek, a fiatalok és a nők elleni erőszak megelőzéséről és az azzal szembeni küzdelemről, valamint az áldozatok és veszélyeztetett csoportok védelméről” szóló Daphne III programot 2007-ben hozta létre az Európai Parlament és a Tanács. A program a Daphne kezdeményezésre és az azt követő Daphne I és Daphne II programra támaszkodik és ezek folytatásaként szolgál.

Az első Daphne kezdeményezés már 1997-ben elindult, és részét képezte azon széles körű uniós intézkedéseknek, amelyekkel az EU a gyermekkereskedelemmel és a gyermekek szexuális kizsákmányolásával kapcsolatos azon esetekre reagált, amelyek egész Európát megrázták, mobilizálva mind a közvéleményt, mind pedig a politikai véleménynyilvánítást.

Felismerve a nők elleni erőszak, valamint a gyermekek és a fiatalok elleni erőszak közötti kapcsolatot, a Daphne kezdeményezés által ösztönözni kívánt intézkedések a gyermekek elleni erőszakkal szembeni fellépés mellett a fiatalok és a nők elleni erőszakkal szembeni küzdelemre is kiterjedtek. E megközelítést a későbbi Daphne programok is megerősítették.

A program általános célkitűzése az, hogy hozzájáruljon a gyermekek, a fiatalok és a nők védelméhez az erőszak minden formájával szemben, és magas szintű egészségvédelmet, jólétet és társadalmi kohéziót valósítson meg.

Ezek az általános célkitűzések hozzájárulnak az – elsősorban a közegészségügyre, az emberi jogokra és a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó – uniós szakpolitikák kialakításához, továbbá a gyermekek jogainak védelmét, valamint az emberkereskedelem és a szexuális kizsákmányolás elleni küzdelmet célzó fellépésekhez.

A Daphne III program különös célkitűzése a nyilvánosan vagy a magánéletben előforduló, a gyermekek, a fiatalok és a nők elleni erőszak összes — a szexuális kizsákmányolást és az emberkereskedelmet is magában foglaló — formájára kiterjedő megelőzéshez és küzdelemhez való hozzájárulás a megelőző intézkedések meghozatala és az áldozatok, illetve a veszélyeztetett csoportok segítése és védelme révén.

A szükséges finanszírozás biztosításával a Daphne III a következő típusú intézkedéseket támogatja:

- 1) Legalább két tagállamra kiterjedő, uniós érdekű, határokon átnyúló egyedi projektek (intézkedési támogatás)
- 2) Általános európai érdeket szolgáló célok elérésére törekvő nem kormányzati és egyéb szervezetek tevékenységeinek támogatása (működési támogatás)
- 3) A Bizottság konkrét intézkedései, így például tanulmányok és kutatások, közvélemény-kutatások és felmérések készítése, szemináriumok, konferenciák és szakértői találkozók szervezése (bizottsági kezdeményezések)

A Daphne III által finanszírozott tevékenységek közé tartozik az e területen fellépő nem kormányzati szervezetek támogatása és ösztönzése, konkrét célcsoportok figyelmének felkeltését célzó intézkedések, a Daphne I vagy II program által elért eredmények terjesztése, és az erőszak által veszélyeztetett személyekkel való pozitív bánásmódhoz hozzájáruló intézkedések meghatározása és fejlesztése.

A program elősegíti továbbá több tudományágat felölelő hálózatok létrehozását és azok támogatását, a bizonyítékokon alapuló információk és a tudásbázis bővítését, oktatóanyagok kidolgozását, végül pedig az erőszakhoz kapcsolódó jelenségeknek és az erőszak hatásának tanulmányozását.

A programban az uniós tagállamok és az EGT-megállapodásban részes EFTA-államok (Izland, Liechtenstein és Norvégia) vehetnek részt, központi igazgatását a Bizottság végzi. A Bizottság feladatkörébe tartozik az éves prioritások meghatározása, a költségvetés kezelése, a pályázatok értékelése és a támogatások odaítélése.

2.2. A Daphne program végrehajtása

A Daphne program részére előirányzott teljes pénzügyi keret a 2007–2013 közötti időszakra 116,85 millió EUR, az éves költségvetés 2007-re vonatkozóan 14,2 millió EUR, 2008-ra 14,7 millió EUR, 2009-re 17,8 millió EUR, 2010-re pedig 18,45 EUR.

A költségvetés elosztását nézve, éves szinten a finanszírozás átlagosan 80%-át intézkedési támogatásra, 14%-át működési támogatásra, 5%-át pedig a bizottsági kezdeményezésekre utalják ki.

2007 óta a Bizottság három intézkedési támogatásra irányuló pályázati felhívást és négy működési támogatásra irányuló pályázati felhívást tett közzé, valamint 14 bizottsági kezdeményezésre vonatkozóan kötött szerződést közbeszerzési eljárás alapján.

A Bizottság által közzétett felhívásokra nagy számban érkeztek pályázatok. Az intézkedési támogatások esetében a Bizottság eddig összesen 697, legalább két tagállamból származó szervezetek közötti partnerség által benyújtott pályázatot kapott kézhez és értékelt. A formai követelmények vizsgálatát és a pályázatok tartalmának értékelését követően a Bizottság 165 határon átnyúló projekt számára nyújtott finanszírozást.

A működési támogatások esetében összesen 112 pályázat érkezett a Bizottsághoz (a jelenleg folyó kiválasztási eljárást is beleértve), és az értékelést követően 29 részesült finanszírozásban.

A Bizottság az összköltség legfeljebb 80%-át finanszírozza, és küszöbértékeket határoz meg a támogatási összegre vonatkozóan. Az intézkedési támogatások esetében a támogatás minimális összege 75 000 EUR, maximális összege pedig 600 000 EUR, a működési támogatások esetében ugyanakkor csak a felső határ van rögzítve, ez 300 000 EUR.

A Daphne III program költségvetése tehát átlagosan évente 41 intézkedési támogatás és 10 működési támogatás finanszírozását teszi lehetővé. A tevékenységi támogatásoknál az uniós támogatás összege átlagosan 362 000 EUR, a működési támogatásoknál pedig 175 000 (2009-es adatok alapján).

Az eddig finanszírozott 194 projekt közül (az intézkedési és működési támogatásokat együttesen nézve) 55 célozza a nők elleni erőszakkal szembeni küzdelmet, 57 lép fel a gyermekek elleni erőszakkal szemben, 27 a fiatalok elleni erőszakkal szemben, 55 projekt pedig az erőszak egynél több formájára irányul. A finanszírozott projektek szerteágazó tevékenységeket valósítanak meg, és a program különös célkitűzései vagy prioritásai közül általában egynél többhöz kapcsolódnak. A megvalósítandó eredmények leggyakrabban a következők voltak: információs anyagok – szórólapok, brosrák, útmutatók és honlapok – előállítása; a helyes gyakorlatok terjesztése; képzések, konferenciák és szemináriumok szervezése. Emellett arra is volt példa, hogy a megvalósítandó eredmények tudományos publikációkat, egyéb kutatási eredményeket vagy nyilvános viták szervezését jelentették.

3. AZ IDŐKÖZI ÉRTÉKELÉS FŐ MEGÁLLAPÍTÁSAI

3.1. Relevancia

Az értékelés megállapítja, hogy összességében a Daphne III program a program létrehozásával kezelni kívánt problémák szempontjából igen releváns. Az erőszak szintje továbbra is számottevő, és a programra igen jelentős igény mutatkozik. Emellett a célcsoport fennálló szükségleteit nézve is relevánsak a program célkitűzései (a gyermekek, a fiatalok és a nők elleni erőszak valamennyi formájának megelőzése és az ezekkel szembeni küzdelem, valamint összehangolt uniós fellépés kialakítása).

A Daphne III program keretében végrehajtott intézkedések megfelelnek a program célkitűzéseinek. A projektekről a program céljaival való összevetés alapján készült áttekintés szerint egyértelmű kapcsolat van a projektek által megvalósított tevékenységek és a program jogalapjában leírt célkitűzések között. Ráadásul a projektek eredményei gyakran beépülnek (nemzeti vagy uniós szinten) a szakpolitikába, illetve hatást gyakorolnak arra. Ugyanakkor a program többet is tehetne annak érdekében, hogy a Daphne III által finanszírozott tevékenységek eredményei ekképp hasznosuljanak.

Ami az uniós hozzáadott értéket illeti, a program határokon átnyúló jellegéből adódóan a tagállamok különböző szervezetei együttműködnek az erőszak visszafogása érdekében és részesülnek az ismeretek és a bevált módszerek megosztásával járó előnyökből. A program emellett lehetőséget nyújt a különböző tagállamokban működő szervezeteknek az együttműködésre az erőszak jellemzően transznacionális típusainak megelőzése érdekében.

Stratégiai szempontból a nők, gyermekek és fiatalok elleni erőszakkal szembeni fellépés igénye továbbra is igen releváns, mivel az erőszak most is súlyos gond és e kérdések ugyanolyan aktuálisak, mint 1997-ben, a Daphne kezdeményezés elfogadásakor. A célok változatlan relevanciáját az is jelzi, hogy jelentős igény mutatkozik a Daphne keretében biztosított finanszírozásra. Átlagosan évente az intézkedési támogatásra irányuló pályázatok 17,5%-a, illetve a működési támogatásra irányuló pályázatok 36%-a finanszírozható csak.

A Daphne program kezdeményezése óta a Daphne III program által lefedett tevékenységek köre bővült, és így szélesebb célcsoporttal szembeni erőszak, illetve az erőszak több formája ellen lép fel. Ennek oka az, hogy a program által finanszírozott

projektek nyomán az erőszak különböző formáira derült fény. A jelenleg folyó vagy nemrég lezárult projektek például az erőszak olyan egészen speciális formáit is célba veszik, mint amilyen az óvodai erőszak, a „randevúzás közben elkövetett erőszak”, az idősekkel szembeni visszaélések, valamint a tizenévesek intim kapcsolatain belüli erőszak.

A Daphne jogalapja nem határozza meg az erőszakot *per se*, hanem éppen hogy azt mondja ki, hogy a Daphne III program „az erőszak összes formájára” kiterjed⁴. Ezzel kapcsolatban, valamint a célcsoport és a megcélzott problémák egyre bővülő körére való tekintettel felmerült néhány kritika, amely szerint a program célkitűzései esetleg túl tágak és jobb lenne összpontosítottabbá tenni a programot. Emellett az a kockázat is fennáll, hogy kevesebb olyan projektre fog a program kiterjedni, amelyek a határokon átnyúló erőszakra irányulnak.

A Bizottság az éves tematikus prioritások meghatározásával biztosítja, hogy a program eredeti célkitűzéseihez hű legyen, lehetővé téve ugyanakkor az innovációt és a rugalmasságot is. A tematikus prioritások a program egyes éves költségvetési szempontjából különös célkitűzéseknek számítanak, a pályázatok kiválasztása a prioritásoknak való megfelelésük alapján történik.

Például 2008-ban a prioritások tartalmaztak olyan tágabb kérdéseket, mint a családon belüli erőszak és a kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportok elleni erőszak, de azt is, hogy a nemzeti jogszabályok mennyiben felelnek meg a gyermek jogairól szóló egyezménynek, továbbá az ártalmas hagyományos gyakorlatokra is kiterjedtek. Így a program kezelhető számú kérdésre összpontosít, ugyanakkor megőrzi rugalmasságát és az innovációra való nyitottságát. Ugyanakkor a finanszírozott tevékenységek között nagyobb arányt képviseltek azok, amelyek a tágabb célkitűzésekre irányultak. E tekintetben úgy tűnik, tovább lehetne szűkíteni, mire fókuszáljanak a finanszírozott projektek, vagy pontosabb útmutatást biztosítani ehhez.

A Daphne III program a program és a gyakorlati projektek szintjén egyaránt szorosan kapcsolódik a szakpolitikához. Egyértelmű, hogy a szakpolitika befolyásolása mindkét szinten a célok közé tartozik. Ugyanakkor annak ellenére, hogy a program irányt kíván mutatni a szakpolitikának (az arra való reflektálás mellett), a felmérés azt mutatja, hogy a Bizottság több erőfeszítést tehetne annak érdekében, hogy a végrehajtott tevékenységek eredményeit felhasználja a szakpolitikai lépések kialakítása során. Az egyedi szintet nézve is sok olyan projekt végrehajtására került sor a Daphne III programon belül, amelynek céljai között szerepel a nemzeti vagy uniós szakpolitikák befolyásolása. Ezt tükrözi, hogy a felmérés során a projektmenedzserek elsöprő többsége jelezte, hogy igyekeznek hatást gyakorolni a szakpolitikára, vagy már sikerrel is jártak e téren. Például a Daphne keretében finanszírozásban részesülő egyik szervezet azért küzd, hogy az egész Unióban létrehozzák az eltűnt gyermekek bejelentésére szolgáló egységes telefonszám rendszerét.

Mivel a Daphne III a nemek közötti egyenlőséghez, az emberi jogokhoz, a gyermekek védelméhez, valamint a nők, a gyermekek és fiatalok egészségének és jólétének

---

⁴ A Daphne program létrehozásáról szóló 779/2007/EK határozat 2. és 3. cikke.

védelméhez kapcsolódó problémákra irányul, a program kiegészíti az egyéb – akár uniós, akár nemzeti szintű – programokat, ugyanakkor átfedések is előfordulhatnak.

Bár valóban lehetnek átfedések a célcsoportok, illetve bizonyos fokig a tartalom szempontjából, mégis a Daphne az egyetlen olyan program, amely kifejezetten a nők, gyermekek és fiatalok elleni erőszakkal foglalkozik.

Ezt az érdekelt felekkel folytatott konzultáció is megerősítette. A támogatások kedvezményezettjeinek nagy többsége úgy nyilatkozott, hogy ugyanilyen típusú tevékenységekre nem lehet finanszírozáshoz jutni más uniós programok keretében, illetve a nemzeti vagy nemzetközi szervezetektől. Abban is egyetértettek, hogy a Daphne által nyújtott finanszírozás nélkül nem állt volna módjukban végrehajtani tervezett tevékenységeiket.

Ami az uniós hozzáadott értéket illeti, a program létrehozásával az erőszak két nagyon speciális típusára – a pedofil hálózatokra és az emberkereskedelemre – kívántak reagálni. Mindkettő határokon átnyúló jellegű, és továbbra is az erőszak ezen típusai elleni küzdelem áll a Daphne által eddig finanszírozott projektek középpontjában. A kifejezetten az erőszak ezen típusa elleni küzdelemhez elengedhetetlenül fontos a különböző országok közötti együttműködés.

A bevált gyakorlatok európai szintű megosztása és az erőszak jelenségének uniós szintű vizsgálatára szintén szükség van. Közelebbről, a különböző tagállamok közötti partnerségekkel fokozható a részt vevő szervezetek tudásbázisa és bővíthető a projekteredmények terjesztésének köre.

3.2. Eredményesség

A Daphne program eredményessége arra vonatkozik, hogy milyen mértékben sikerült a programnak megvalósítania célkitűzéseit. Megállapítható, hogy a Daphne program számottevő hatást fejtett ki, és képes volt előrehaladást tenni célkitűzéseinek elérése felé.

A Daphne III keretében finanszírozott intézkedések hozzájárulnak a célcsoportok elleni erőszak megelőzéséhez, a bevált gyakorlatok tagállamok közötti cseréjéhez, valamint az uniós és a nemzeti szintű szakpolitika fejlődéséhez. Ugyanakkor több olyan eljárásbeli, illetve a program lényegét érintő kihívást azonosítottunk, amelyek befolyásolják a haladást.

A Daphne kezdeményezés elindítás óta a program kapacitása kibővült. A Daphne I program költségvetése a hároméves finanszírozási időszakra 20 millió EUR volt. A Daphne II költségvetése a négyéves programra 50 millió EUR volt. A Daphne III költségvetése több mint 116 millió EUR. Ez tükröződik az elmúlt években finanszírozott projektek számának növekedésében.

A Daphne gyakran nyújt több alkalommal finanszírozást egyazon szervezet számára, ami lehetővé teszi, hogy a szervezetek stabilizálják működésüket, és a projektek továbbfejlődjenek. A Daphne keretében finanszírozott intézkedések hozzájárultak a szakpolitikához és konkrét eredményekkel szolgáltak. További fejlődést lehetne azonban elérni a Daphne program eredményeinek szélesebb körben történő terjesztésének javítása révén.

Emellett egyes projektek hatása kétséges, mivel úgy tűnik, megközelítésmódjuk és javasolt intézkedéseik nem innovatív jellegűek, és a korábbi projekteket másolják. Sok pályázó túlságosan is a projekt bemutatására koncentrál, ahelyett hogy azzal a kérdéssel foglalkozna, hogy az intézkedéssel elérhető-e bármiféle változás az erőszak problémájával kapcsolatban. E megközelítést az is megerősíti, hogy a Bizottság nem rendelkezik megbízható mutatókkal a projektek hatásának mérésére.

A lényegi kihívások tekintetében a helyi és a nemzeti hatóságok részvétele tűnik problematikusnak egyes esetekben. Például a projekttevékenységek egy részéhez a helyi vagy nemzeti hatóságok együttműködésére volt szükség. Amikor a hatóságok együttműködése vagy támogatása alacsony szintű volt, ez közvetlenül kihatott a projektek előrehaladására.

Ami a pozitívumokat illeti, a határokon átnyúló projektek létrehozása és fenntartása a Daphne program egyik legfontosabb eredménye, és a programnak ez az eleme volt a legsikeresebb a hozzáadott uniós érték biztosítása tekintetében. Az adatok szerint az egyes projektekben átlagosan 4-5 partner vesz részt. A projektek ritkán terjednek ki ennél lényegesen több partnerre, mivel a sokszereplős projektek nehezen irányíthatóak, valamint a finanszírozásból túl kevés jut egy-egy résztvevőre.

Ugyanakkor a feltárt tények arra mutatnak, hogy több erőfeszítést kellene tenni új partnerségek ösztönzése érdekében, valamint annak biztosítására, hogy a vezető szervezetek földrajzi megoszlása kiegyensúlyozottabb legyen, mivel néhány országból továbbra is korlátozott számban vesznek csak részt szervezetek. Ez különösen igaz a 2004 és 2007 között csatlakozó tagállamokra, mivel a civil társadalmi szervezetek még mindig nem rendelkeznek megfelelő szervezeti felépítéssel és kellő tapasztalattal ahhoz, hogy a Daphne keretében juttatott finanszírozásért versengjenek. A projektvezető szervezetek leggyakrabban Olaszországban, az Egyesült Királyságban, Belgiumban vagy Németországban működnek, miközben feltűnően kevés projektre kerül sor Romániában, a Cseh Köztársaságban, Lengyelországban és a balti országokban.

3.3. Hatékonyság

A hatékonyság arra vonatkozik, hogy a Bizottság és a finanszírozásban részesülő szervezetek milyen mértékben tudták jól hasznosítani a rendelkezésükre álló erőforrásokat a programok és a tevékenységek megvalósítása, valamint az eredmények elérése érdekében.

A program által a tevékenységek végrehajtásához jelenleg biztosított pénzügyi források megfelelőek, mivel lehetővé teszik magas színvonalú projektek finanszírozását, ugyanakkor a projektkiválasztás során a sikerességi arány garantálja a projektek közötti jelentős versenyt.

A kedvezményezettek többsége a felmérés és az interjúk során megerősítette, hogy a kiválasztott projektekhez nyújtott pénzügyi források lehetővé tették számukra a tervezett eredmények megvalósítását. Mindazonáltal felmerült az a javaslat, hogy esetleg érdemes fontolóra venni a projektek nagyságrendjének megváltoztatását. Közelebbről, kevesebb számú, ám nagyobb szabású projekt finanszírozása esetén fokozható lenne a hatékonyság, jobban hasznosulna a kifizetett támogatás, és jelentősebb hatású eredményeket lehetne elérni.

A Bizottság – határokon átnyúló konkrét projektekhez – intézkedési támogatás formájában, illetve – a területen tevékenykedő szervezetek napi működési költségeinek támogatása érdekében – működési támogatás formájában biztosít finanszírozást. A működési támogatásokhoz rendelkezésre álló költségvetés aránya és az ilyen típusú finanszírozás feltételeinek megfelelő (azaz európai szinten aktív) szervezetek száma ugyanakkor meglehetősen alacsony. Emiatt voltak olyan észrevételek, amelyek szerint esetleg a finanszírozás egészét kizárólag intézkedési támogatásokra kellene fordítani, aminek köszönhetően csökkenne a külön kiválasztási eljárásból adódó adminisztratív teher. Emellett nagyobb mértékben lehetne élni a bizottsági kezdeményezések lehetőségével a program igazgatásának és az eredmények terjesztésének támogatása érdekében.

Ami a pályázati eljárást illeti, jelentős változásokat vezettek be a Daphne pályázati eljárásának megkönnyítése érdekében. Először is, a Bizottság a PRIAMOS online eszközzel elektronikus rendszert vezetett be a projektek benyújtásához. Másodszor, az „online csevegés” kialakításával lehetővé vált, hogy a pályázók valamennyi pályázó számára látható nyílt fórumon keresztül tegyék fel kérdéseiket a Bizottságnak. Harmadszor, a pályázati űrlapokat megváltoztatták, hogy az értékelési eljárás a projektek végső eredményeire és hatásaira összpontosítson. Általánosságban a támogatás kedvezményezettjeinek visszajelzései azt mutatják, hogy a pályázati eljárás megfelelő, bár az adminisztratív terhek csökkentése érdekében további erőfeszítésekre lenne szükség.

Ugyanakkor a feltárt adatok arra utalnak, hogy a projektek benyújtása és a szerződések megkötése között eltelt idő túlságosan hosszú, és ez kedvezőtlen hatással jár. Ez különösen igaz a működési támogatások esetében, ahol a tevékenységek megvalósítását akadályozta, hogy a finanszírozást azon pénzügyi év első hónapjait követően bocsátották csak rendelkezésre, amelyre a finanszírozást nyújtották.

3.4. Fenntarthatóság

A fenntarthatóság arra vonatkozik, hogy milyen mértékben fognak a partnerségek, a tevékenységek és azok hatásai az uniós finanszírozás megszűntét követően is fennmaradni, és mennyiben gyakorolnak tartós hatást a célcsoportra.

Egyértelművé vált, hogy számos projekt a tevékenységek végrehajtásához és a gyakorlati hatások eléréséhez jelentős mértékben támaszkodik az uniós finanszírozásra. Közelebbről, a Daphne III keretében nyújtott támogatás kedvezményezettjei közül sokan részesültek korábban uniós finanszírozásban, és közülük többen olyan tevékenységeket valósítottak meg a Daphne keretében, amelyek a korábbi finanszírozás segítségével megvalósított tevékenységeket folytatták. Bár ez a program gyengeségének is tekinthető, ki kell emelni, hogy a Daphne programot gyakran tekintik hatályát tekintve „egyedülállónak”, és ugyan lehetnek más rendelkezésre álló források is, meglehet, hogy ezek nem felelnek meg annyira a céloknak, mint a Daphne.

Emellett a Daphne III fontos elemei közé tartozik a stabil partnerségek létrehozása. Más uniós programokhoz hasonlóan olyan szervezetek részesülnek intézkedési támogatásban, amelyek határokon átnyúló partnerségeket alakítottak ki a tervezett intézkedések végrehajtására. A Daphne III program valóban gyakran eredményez sikeres partnerségeket. A támogatás kedvezményezettjeinek visszajelzései szerint a partnerségek

túlnyomó többsége nagy valószínűséggel a továbbiakban is strukturált együttműködést folytat.

A Daphne III program tehát lehetővé teszi a szervezetek számára, hogy jövőbeli kapcsolataikat és hálózataikat kialakítsák, és ezt gyakran hangsúlyozták a más országokból származó partnerek bevonásával járó előnyök között. A Daphne által finanszírozott tevékenységek – például a bevált gyakorlatok megosztása, a nők és a gyermekek védelmét szolgáló hálózatok támogatása, az európai szintű segélyvonalak és az összehasonlító jellegű európai kutatások – megfelelőbben működnek, ha határokon átnyúló partnerségek keretében valósítják meg őket. Kiemelhetjük, hogy az erős és fenntartható partnerségek kialakítása a Daphne III projektjeinek fő sikere.

Az, hogy a projektek hatásai mennyiben fenntarthatóak és milyen mértékben sikerül a továbbiakban is kielégíteni a célcsoport szükségleteit, jelentős mértékben függ a projektek keretében végrehajtott tevékenységektől, és az ezekből fakadó eredmények és hatások jellegétől.

A megvalósított tevékenységek elemzése arra utal, hogy a Daphne III keretében finanszírozott projektek létrehozta olyan struktúrákat, amelyek hosszabb távon is segíteni fogják a célcsoportokat. Ugyanakkor a célcsoportok azonnali és közvetlen szükségleteinek ellátására irányuló tevékenységek feltehetőleg a további finanszírozástól függenek. Mindazonáltal a kiválasztott projektek esetében végzett esettanulmányok azt jelzik, hogy a végrehajtott intézkedések egy része már most olyan konkrét eredményekkel szolgált, amelyek nagy valószínűséggel hosszú távon fenntarthatóak.

4. AJÁNLÁSOK ÉS KÖVETKEZTETÉSEK

A program értékelése során azonosított kihívásokra és problémákra reagálva a Bizottság a következő lépéseket tervezi a program hatásának erősítése és végrehajtásának javítása érdekében.

4.1. Az uniós szakpolitikai prioritások központi szerepének erősítése

Bár a program általános és különös prioritásai továbbra is relevánsak és az éves prioritások meghatározásának köszönhetően a program jól tud reagálni az új fejleményekre, az értékelés arra utal, hogy a Daphne III program esetében fennáll az a kockázat, hogy nem összpontosít kellőképpen legfontosabb elemére és célcsoportjaira, és ezzel kapcsolatban megeshet, hogy átfedések jönnek létre más uniós programokkal. A program emellett többet tehetne az aktuális szakpolitikai fejleményekhez való szorosabb kapcsolódás megvalósítása érdekében is.

A Bizottság az éves tematikus prioritások meghatározásával a továbbiakban is irányt szab majd a programnak, de a kiemelt jelentőségű prioritásokat felsoroló rövid listát helyezi az előtérbe. Ezáltal az éves prioritások rugalmassá teszik a programot, valamint biztosítják, hogy reagálni tudjon a felmerülő problémákra és szükségletekre. Ez garantálja, hogy a Daphne III program a jövőben is fontos szakpolitikai eszköz maradjon, amely Európa-szerte új elképzelések és bevált gyakorlatok kialakítását teszi lehetővé, miközben a szakpolitikák fejlődésére is hatást gyakorol.

Az erőteljesebb hatás érdekében a Bizottság azt is mérlegeli, hogy változtat a finanszírozott projektek nagyságrendjén, így olyan projektek finanszírozására lesz mód, amelyek jelentős uniós hozzáadott értéket képviselnek és széles körben terjeszthető eredményeket érnek el.

Az összpontosítottabb éves prioritások révén elkerülhető lesz az is, hogy átfedések jöjjenek létre az egyéb uniós programok – pl. a PROGRESS, a „Bűnmegelőzés és a bűnözés elleni küzdelem” és az „Alapvető jogok és uniós polgárság” program – keretében elérhető finanszírozási forrásokkal. Azt is szem előtt kell tartani, hogy a Daphne és az egyéb uniós programok között a tartalom és a tevékenységek tekintetében jelenleg vannak ugyan közös pontok, de ezek általában inkább szinergiát jelentenek, mintsem átfedést.

Mindazonáltal a Bizottság továbbra is fenntartja annak lehetőségét, hogy finanszírozhatóak legyenek olyan új és innovatív projektek, amelyek az éves prioritások körén kívül esnek. A programnak teret kell adnia az új elképzeléseknek, amelyek arra vonatkoznak, hogy miképpen lehet küzdeni a nők, gyermekek és fiatalok elleni erőszakkal szemben, illetve megelőzni azt, és a finanszírozásért pályázó szervezeteknek lehetőséget kell kapniuk innovatív projektek kialakítására és bemutatására. A prioritások körén kívül finanszírozott projektek száma ugyanakkor korlátozott lesz, hogy garantálható legyen az éves prioritások elsőbbsége.

4.2. A projekteredmények jobb terjesztése és fenntarthatósága

A Daphne III program értékelése azt állapította meg, hogy többet lehetne tenni a finanszírozott projektek eredményeinek terjesztése érdekében. A Bizottság intézkedéseket tesz a projektek hatásának és fenntarthatóságának erősítésére. Először is, a Bizottság a projektek értékelése és a pályázati felhívások kialakítása során még jobban előtérbe kívánja helyezni a finanszírozott projektek eredményeit és hatásait. Ez az eredményorientált megközelítés biztosítja majd, hogy a rendelkezésre álló forrásokat olyan projektekre fordítsák csak, amelyek ténylegesen hozzájárulnak a Daphne II célkitűzéseikhez és jelentős hozzáadott értéket hoznak létre.

Másodszor, kisebb számú, ám nagyobb szabású projekt finanszírozása a fenntarthatóság javítására is megoldást jelenthet, mivel a nagyobb szabású fellépések esetében rendszerint jobb az esély a megfelelő terjesztésre is. A Bizottság emellett tovább fokozza a „Daphne védjegy” ismertségét, amely – mint ezt a támogatás kedvezményezettjei több alkalommal is megemlítették – jelentős tényező a projektek iránti bizalom kialakulásában, és ezáltal hozzájárul hatásuk és fenntarthatóságuk javításához.

Végül pedig a Bizottság más eszközök révén is segíteni fogja a Daphne keretében finanszírozott projektekről való információk elérhetőségét, így például a „Daphne eszköztár” honlap fejlesztésével és frissítésével, valamint olyan külön projektek finanszírozásával, amelyek kizárólag az eddigi Daphne programoknak köszönhetően elért eredmények terjesztésére irányulnak.

4.3. A Daphne programban való kiegyensúlyozott részvétel

A Daphne programban a tagállamok nem egyenlő mértékben vesznek részt. Közép- és Kelet-Európából feltűnően kevés a pályázó.

A Bizottság intenzívebbé teszi erőfeszítéseit a Daphne program ismertségének fokozása érdekében azon országokban, ahol az átlagnál alacsonyabb számban vesznek részt szervezetek. Ez megvalósulhat például célzott tájékoztató kampány formájában, amelynek keretében tájékoztató ülések szervezésére és a Daphne programot ismertető prospektusok terjesztésére kerül sor.

Szintén vizsgálni fogjuk, milyen lehetőségek vannak a programra vonatkozó információk terjesztése során a nemzeti és regionális hatóságokkal való együttműködésre. Ez különösen fontos, mivel a program viszonylag kis nagyságrendje nem teszi lehetővé, hogy a Bizottság közvetlenül vegye fel a kapcsolatot a lehetséges kedvezményezettekkel, és így más módot kell találnia a Daphne program iránt érdeklődő szervezetekkel való kommunikációra.

Ezért a Bizottság több tagállamot vonhatna be a Daphne programbizottságába, hogy terjesszék a vonatkozó fontos információkat a tagállamok civil társadalmi szervezetei körében.

4.4. A Daphne program hatékonyabb igazgatása

A támogatás kedvezményezettjei által nyújtott információk szerint szükség van arra, hogy hatékonyabbá váljon a program igazgatása az időkeretek, valamint a Bizottság által a pályázók és a kedvezményezettek számára nyújtott támogatás tekintetében. A pályázati eljárás tökéletesítésére történtek már lépések. Bevezetésre került a pályázatok benyújtására szolgáló elektronikus rendszer (PRIAMOS), új pályázati űrlapokat hoztak létre, amelyek a projektek eredményeire helyezik a hangsúlyt, valamint a pályázati időszak során nyújtott támogatást szolgáló online csevegést tettek lehetővé.

A Bizottság további intézkedéseket tervez annak érdekében, hogy csökkenjen a pályázat felhívások közzététele és a szerződések megkötése közötti időtartam, különösen a működési támogatások esetében, amelyeket csak egy adott költségvetési évre nyújtanak.

Meg kell jegyezni azt is, hogy a juttatott támogatások nagy száma, és ebből adódóan a végső értékelések száma és a támogatások kedvezményezettjei által igényelt támogatás mértéke egyre növekvő munkaterhet jelent. Hogy javítható legyen a Daphne igazgatásának hatékonysága, a Bizottság megoldásokat határoz meg a méretgazdaságosság elérésére, amely egyben a Daphne III program keretében finanszírozott programok hatását is fokozná.

4.5. Következtetések

Az értékelés megerősíti, hogy a Daphne program általában sikeres volt célkitűzéseinek megvalósítása terén. 2007 óta a program közel 200 olyan projektet finanszírozott, amelyek megelőző intézkedések meghozatala és az áldozatok, illetve a veszélyeztetett csoportok segítése és védelme révén hozzájárultak a nyilvánosan vagy a magánéletben előforduló, a gyermekek, a fiatalok és a nők elleni erőszak összes — a szexuális kizsákmányolást és az emberkereskedelmet is magában foglaló — formájára kiterjedő megelőzéshez és küzdelemhez.

A program finanszírozást biztosított olyan sikeres projektek számára, amelyek európai hálózatokat hoztak létre, bevált gyakorlatokat osztottak meg, különböző kiadványokat szerkesztettek, valamint tanulmányozták az erőszak jelenségét.

Az erőszak problémája továbbra is széles körben tapasztalható, és ugyanolyan fontos, hogy európai szinten reagáljunk rá, mint 1997-ben, az első Daphne kezdeményezés elindítása idején. A finanszírozás iránti igény továbbra is igen erős, ami megmutatja, milyen fontos figyelmet fordítani az erőszak áldozatainak szükségleteire, legyen szó nőkről, gyermekekről vagy fiatalokról.

A program hatókörének és hatásának javítása érdekében a Bizottság erősíteni fogja a program és a szakpolitikai fejlesztések közötti kapcsolatot, biztosítja a kiegyensúlyozott részvételt, valamint javítja a projektek eredményeinek terjesztését és a kiválasztási eljárás igazgatását. Az értékelés tanulságai részét képezik majd a következő többéves pénzügyi kerettel kapcsolatos eszmecseréknek és előkészítő munkának.